

The Balints and Their World. Object Relations and Beyond

Nemzetközi konferencia

Freud Museum, Anna Freud Centre, London, 2018. december 8-9.

<https://www.freud.org.uk/event/the-balints-and-their-world-object-relations-and-beyond/>

Decemberben Londonban jártunk, ahol a Freud Múzeumban nemzetközi Bálint-konferenciát rendezett a British Psychoanalytical Society, az Imago International, a nemzetközi Bálint Társaság és a Birkbeck University. A szervezést Székács Judit pszichoanalitikus, Raluca Sorena Bálint-kutató és a múzeum igazgatóhelyettese, Ivan Ward koordinálta.

A budapesti Imágó Egyesületet Erős Ferenc, Bókay Antal, Borgos Anna és Kőváry Zoltán képviselték. Budapestről jelen volt még Mérei Zsuzsa pszichoterapeuta, kiképző pszichodramatista. Genfből érkezett a Bálint-kutatások doyenje, a 2016-ban a Londonba került genfi Bálint Archívum gondozója, Haynal André. A párizsi magyar analitikusok csoportjából ott volt Kathleen Kelley-Lainé és Vámos Julianna.

Az előadások fő témája az Angliában leginkább ismertté vált Bálint Mihály volt, de egy-egy előadás erejéig megjelent Alice és a brit harmadik feleség, Enid is. Jelen volt Enid unokája, Susan Lawlor, és Enid egy volt páciense is felidézte emlékeit. Bálint mellett más, kevésbé emlegetett magyar analitikusok is helyet kaptak az előadások témái között, így Rajka Tibor és Székács-Schönberger István.

Haynal André nyitóelőadását betegsége miatt felesége, Véronique Haynal pszichoterapeuta olvasta fel, bevezetést nyújtva Bálint Mihály életútjába és életművébe. Ezután Mihály harmadik felesége, Enid Balint unokája, a szintén pszichoterapeuta Susan Lawlor (a londoni Tavistock Klinika egykori munkatársa) tartott képekkel illusztrált előadást a Park Square Westen folyó közös életükről és munkájukról.

Erős Ferenc egy békési zsidó gyerekotthon mindennapjait megörökítő, nemrég felfedezett napló és levelezés kapcsán beszélt többek között Lévy Katáról és a budapesti iskola pszichoanalitikus pedagógiájáról. Jonathan Sklar brit kiképző analitikus Bálint Mihály *Az őstörés* című munkájához és a rosszindulatú regresszió jelenségéhez kapcsolódott egy saját klinikai példával, melyben a páciens gyilkos vágyakat táplál analitikusa iránt, s az analitikus tudattalanul elfogadja, hogy „megöljenek” egy ülést. Bókay Antal az elsődleges nárcizmus és az elsődleges szeretet témáját követte nyomon Freud metapszichológiájától Ferenczi és Bálint elméleti újításaiig.

Borgos Anna Bálint Alice naplóiba engedett betekintést, s ezen keresztül mutatta be az analitikus személyes és szakmai dilemmáit, az 1919-20 körüli politikai eseményekre adott reflexióit és legfontosabb kapcsolatait – férjével, Bálint Mihállyal, anyjával, Kovács Vilmával és analitikusával, Ferenczivel. Vámos Julianna, Párizsban élő pszichoanalitikus és perinatológus az anya-csecsemő duálunió jelenségét a progresszív párizsi Bluets szülészeten folytatott klinikai munkájának csecsemő-megfigyelései alapján mutatta be. Az előadáshoz a firenzei képzőművész, Antonella Bussanich különleges videóinstallációi kapcsolódtak – az anya kezéből az apáéba adott újszülöttek átnyújtásának pillanataival és víz alatt, nyitott szemmel úszó csecsemőkkel.

Ewan O’Neill, a British Psychoanalytical Society archívumának munkatársa az intézményhez került Bálint-archívum anyagát ismertette. Székács Judit előadása Rajka Tibort, a méltatlanul kevésbé ismert magyar pszichoanalitikust mutatta be, aki Ferenczi kortársaként indult, és a háború utáni féllegalitásig, majd a meginduló újrainstanzmentesülésig nagyfokú klinikai, elméleti és módszertani eredetiséggel művelte az analízist. Mérei Zsuzsa Székács-Schönberger István alakját idézte fel: Flaskay Gábor életrajzi ismertetőjének tolmácsolása után, Székács egyik utolsó pácienseként, saját személyes emlékeit és reflexióit osztotta meg, részben módosítva az analitikusról élő képet, hangsúlyozva biztonságos és rugalmas munkamódját és a preverbális szint beemelését, amely később saját pszichodramatista munkájában is alapvetővé vált.

Brett Kahr, a londoni Tavistock Institute munkatársa videóelőadásában Enid Balint (még Enid Eichholzként végzett) korai pár-analitikus munkájáról beszélt, amely a háború alatti, gyászoló házastársakkal folytatott családsegítői munkájából nőtt ki.

Másnap elsőként Kathleen Kelley-Lainé párizsi pszichoanalitikus előadását hallhattuk, aki Bálint műveinek személyes hatásáról beszélt a tárgykapcsolatok, a nyelv és az emigráció kontextusában. Ken Robinson pszichoanalitikus a brit Bálint-recepciót mutatta be korabeli dokumentumok alapján, különös tekintettel Melanie Klein, Anna Freud és Winnicott reakcióira. Dany Nobus pszichoanalitikus, a londoni Brunel Egyetem professzora Lacan Bálint-olvasatát elemezte, közelebbről Lacan pszichoanalitikus gyakorlatról vallott nézeteinek kapcsolódását Bálint elméleti és technikai megfontolásaihoz.

Kőváry Zoltán előadása Bálint elgondolásaihoz kapcsolódva a kreativitás pszichoanalitikus értelmezési lehetőségeit vizsgálta, különös tekintettel a szublimációra mint a tárgyak világához való alkalmazkodásra. Bemutatta Hermann Imre elképzeléseit is a tehetség pszichodinamikájáról, kiegészítve saját, Csontváryról szóló pszichobiográfiai elemzésével. Raluca Sorenaú pszichoanalitikus, Bálint-kutató, a londoni Birkbeck College Psychosocial Tanszékének ösztöndíjasa az „oknofil” és a „filobata” kifejezések keletkezéstörténetét göngyölítette fel Bálint Mihály és a klasszika-filológus David Eichholz levelezése nyomán, amely egyben a kreatív diádok és a transzdiszciplináris kapcsolatok példájául is szolgált.

Délután a University College School épületében folytatódott az esemény (ahol a konferencia előtti este Bálinték korát és terét megidéző [koncert](#) is volt). Itt először a londoni Bálint Társaság paneljére került sor Andrew Elder, Esti Rimmer, Raluca

Soreanu és Domenico Agresta részvételével, akik többek között a Bálint-csoportok episztemológiai és technikai jellegzetességeiről, tér- és időbeli „utazásairól” gondolkodtak. Végül Caroline Palmer moderálásával egy valódi Bálint-csoport demonstrációt láthattunk házi orvosokkal, egy komoly esetbemutatóval és -megbeszéléssel, amelyre (az „akvárium” módszert követve) később a közönség is reflektálhatott.

A Freud Múzeumban (az épp futó „Freud, Dalí and the Metamorphosis of Narcissus” című kiállítás mellett) a Raluca Soreanu által a BPS-Archívum anyagából szerkesztett Bálint-kiállítás szövegeit és képeit is megnézhattuk. A konferencia nagy érdeklődés mellett zajlott, mindvégig aktív közönséggel, tartalmas vitákkal, beszélgetésekkel, találkozásokkal, érezhetően közös nyelven. A konferencia anyagából kötetet is terveznek a Routledge Kiadó Brett Kahr és Peter Rudnitsky által szerkesztett „The History of Psychoanalysis” sorozatában. A konferencia előadásai az ígéretek szerint február elejétől meghallgathatók lesznek a múzeum [podcast archívumában](#).

Borgos Anna